

Jacques Vergès abokatu mitikoa hil da Parisen

Aljeriako askapen gerra garaian FLNko ekintzaileak defendatzen hasia, bizitzan zehar arituz klase guztietako jendeen abokatutzan, izan ezkerreko iraultzaile armatuen edo Klaus Barbie naziaren, liburu andana baten idazle eta film ale batzuen protagonista, abuztuan hil da Jacques Vergès, azken ehun urteko legegizon handietakoa.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

LLUIS LLACHEN ‘VERGES 50’ LPA gorde ote zuen? ARGIAk opari eskaini zion 1987ko apiril hartan, Parisko bulegoan elkarrizketatzera joanik Iñaki Uria eta kronika honen sinatzailea. Urte haietan zalaparta handia sortutako bi preso arras ezberdin defenditzen zituen: batetik Georges Ibrahim Abdallah libanoar ezkertiarra –oraindik frantsesek AEBen prezioz Lannemezanen zigorturik daukatena– eta bestetik Klaus Barbie *Lyongo barakina* deitu nazi zaharra Boliviatik estraditaturik Frantzia epaitu behar zutena. Ondoren kontatuko denez, gu orduan ginen kazetari gazteok eza gutzen genuena baino askoz ibilbide harrigarriagoa zuen abuztu honen 15ean Parisen hil den Jacques Vergès.

Gaur Thailandia den lurrean sortu zen 1925ean, ama irakasle vietnamdarra, aita Paristik joandako ingeniari, mediku eta kontsula, Front Populaire ezker koalizioan karrera politikoa egingo zuena. Hautzaroa oraindik Frantziarena den Reunion uhartean egin zuen Jacquesek anaia Paulekin, gero familiarekin Parisera itzultzeko. Eta berehala engaiatu zen politikan.

Hitlerrek gerra pizturik, 17 urterekin sartu zen Erresistentzian, Ingalaterrara ihes egin ostean Italia-ko guduetan parte hartuz. Geroztik

beti miretsiko zuen De Gaulle. Gerra ostean alderdi komunistan afiliaturik berehala hartu zuen protagonismoa, Europa mailako harreman oso kualifikatuen sarea josiz. Bere burua beti *reuniondar* aurkeztuz, mugimendu antikolonialista modernoan sorrera barnetik ezagutu zuen, Indotxinakoak –ordudanik omen zuen lagun Pol Pot kanbodiarrak, sorterriari Khmer Gorriekin halako kalamitatea ekarriko ziena–, Palestinakoa eta batez ere Aljeriakoa.

Aljeriaren independentziaren aldeko borrokalarietako epelegi zelakoan alde egin zuen PCFtik: 1960ko hamarkadan FLNko militanteen defentsan aurkituko dugu. Defenditzez gain emaztetzat hartu zuen Djamilia Bouhired, Aljerreko kafetegia bat bonbaz lehertzeaz akusaturik atxilotu eta torturatua, heriotzara kondenatu zutena, Vergès-ek De Gaulleren indultua lortu ziona.

Diote Vergès izan zela bortizkeria politikoari lotutako epaiketetan hausturazko defentsa (*défense de rupture*) sortu edo gutxienez zabaldu zuena. Taktika horretan akusatuak ez du bilatzen bere zigorra arintzea epaitzen duen Estatua bera auzitan jartzea baizik. Gurean horrelako ale famatuena Burgosko auzia izango zen, handik urte gutxira.

Louis Monier argazkilariaren erretratuan, Jacques Vergès Parisko bere bulegoan. Ezker eskuko hatzen artean puru habano eder bat dauka; harro azaltzen zuen horiek pipatzen zituela gazte garaian Che Guevara mitikoak espres kaxa bat oparitu zionetik. Puru eta janzi karioekiko zaletasuna nola pagatzen zuen galdetuta erantzun zuen behin: “Oso erraza da. Gertatzen bazait printzeak defendatzea, printzeen neurriko ordain-saria eskatzen diet. Aldiz, baratzezainak defendatzen ditudanean, ez diet deus eskatzen”. Telebistako eztabaidetan ikusi dutenek –azken urteetan ere tarteka deitzen zuten– badakite zinikoa izanik ere tarteka, errealitatearen analista fina zela eta beti ere Mendebaldeko sistemaren kritiko errukigabea. 2012an Lannemezango presondegiko atarian izan zen hark 1986an defendatutako George Ibrahim Abdallah oraindik preso daukatela salatzen.

Aljeria independentearen aginte berriari loturik hainbat abokatu eta kazetaritza lan egin zituen... 1970ean bat batean desagertu zen arte. Ez zen berriro argitara aterako 1978a bitartean. Nondik ibili zen?

Vergès berak ez du sekula argitu. Badira ziur daudenak diru arazoengatik urrundu behar izan zuela Frantziatik; epaile ohi batek idatzia du Mossad israeldarraren mehatxupean ezkutatuta behar izan zuela; askok uste dute Kanbodian ibili zela gaztetako lagun Pol Poten aldamenen, Khmer Gorrien agintaldi odoltsuaren garaian.

Joko bat dela justizia

1980ko hamarkadan berriro Parisen kokaturik, inor ez zuen harritu Vergès ezkerreko militante armatuak defenditzen ikusteak, hala nola George Ibrahim Abdallah, Action Directekoak, Ulrike Meinhof eta Andreas Baaderren abokatu Klaus Croissant, beranduago Ilich Ramirez *Carlos*, eta abar... baina nazien okupazio garaian Lyon hiltzaile fama gaiztoa irabazia duen Klaus Barbieren defentsa bere gain hartzeak aztoramendua sortu zuen.

Vergès-ek argudiatzen zien horretaz galdetu zioten kazetariei Barbieren abokatu lanarekin erakutsi nahi izan zuela nola aginteak, Estatuak, justizia erabiltzen duen espektakulu

duen ikuspegi eszeptizismoz betea –zinikoa esan lezake norbaitek– azaltzen duena. Hura irakurrita batek ez daki *Justizia joko*a da ala *Justizia jolasa* da eman beharko lukeen euskaraz. Sarreran esaldi hau ipini du: “Barrezka etsipenean”.

Vergèsen iritzian, auzi bat da “bilaketa luze bat lortzeko Egia bat auzitegiko familia handiaren kideek kontsentsuatu, magistratuak eserita eta zutik aurrean defentsako abokatuak, salaketaren abokatuak eta poliziak, denak Themis jainkoaren zerbitzari zintzoak. (...) Auzi bat da bi hipotesi sinesgarriren arteko borroka: trebean irabaz dezala! Horregatik dauka beti Egia judizialak zapore mikatz samarra”.

Jakintza entziklopediko baten jabe, XX. mendeko politika eta politikari nagusi askoren ezagutzailer, polemikaren maitale, baita janzki eta puru onen ere, txit egolatra, makiaveliko, politikoki zuzena denaren salatzaile errukigabe... hori eta gehiago zen Jacques Vergès. Ai, eta primerako antzerkilaria.

Bizitzako beste hainbat arlotan bezala, edo gehiago, epaitzeko aretoetan zer esan den adina baitu garrantzia norik eta nola esan duen. Gauza bat da auzi bat lehertu nahi izatea eta beste bat hori lortzea. Honek bazekien.

2008an *Serial Plaidneur* bakarriketa –*serial killer* ideiarri keinu eginez– aurkeztu zuen Parisko antzoki batean. Abuztuaren 15ean gorpua agertu zen 1778an Voltaire hildako etxe eta gela berean. Hori ez bada azken arte antzokian nagusi jokatzea... ■

gisa. Barbie nazia urte luzez egona zen Hego Amerikan inork hari buruhausterik eman gabe, eta justu zahartuta heriotzaren atarian zegoenean Frantziak erabili nahi ei zuen halako espektakulu demokratiko bat antolatzeko, batere ondorio praktikorik gabea, orduan presidentea zen François Mitterrandek demokrazia lezioak emateko probestu zezan... bera gaztetan hurbilago egona zenean kolaborazionistatikatik erresistentziatik baino.

Bazter utzirik Vergèsen defendituen zerrenda anitza, frantsesezko Wikipediak laburbildu duena (Laurent Gbagbo bezalako Afrikako agintari ustelak, ustez etxeko nagusia hil zuen Omar Raddad lorezain aljeriar azkenean absolbatua, katoli-

ko hasirik musulman bukatu zuen Roger Garody pentsalari juduen holokaustoa ukatzen zuena, Slobodan Milošević presidente-ohi eslabiarra, Saddam Hussein ministro Tarek Aziz...) abokatu hil berriak utzi du gizon oso bizkor, konplexu eta polemikoaren itzala. Epaitzen zaila den gizonarena.

Vergèsen izakera eta bizitzaz bada fama handiko dokumental bat, *L'avocat de la terreur*, gaztelaniazko bertsioa ere baduena, Internetez eskuragai. Berataz idatzitako sei biografiez gain, 31 liburu daude Vergèsen berak sinatuak, azkena *De mon propre aveu* (Nihaurek aitortua), aurten bertan plazaratua.

1992an *La Justice est un jeu* plazaratu zuen Vergèsen, justiziaz eduki

ZINKUNEGI
OPTIKA

Garantia.

Egunez egun zure konfiantza geureganatzen dugu, produktu berriak eta zerbitzu berriak etengabe bilatuz.

Hernani, 23 · 20004 Donostia · T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com · www.zinkunegioptika.com

